

Tűz és víz?
Szabványokba foglalt szabadalmak a
külföldi joggyakorlatban

dr. Halász Bálint
Eördögh Bird & Bird Ügyvédi Iroda

*MIE konferencia
Szeged, 2012. május 11.*

Tartalom

- (1) Kizárólagos jogok vs. piaci verseny, interoperabilitás, közérdek stb.
- (2) Szabványok és a szabványosítás folyamata
- (3) A szabványokba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése – (F)RAND védekezés
- (4) Az Európai Bizottság álláspontja

(1) Kizárólagos jogok vs. piaci verseny,
interoperabilitás, közérdek stb.

Kizárólagos jogok vs. piaci verseny, interoperabilitás, közérdek stb.

- Szabadalom
  - kizárólagos jog a hasznosításra
  - abbahagyás és eltiltás, gazdagodás visszatérítése, kártérítés
- Szabványosítás
  - különösen IT és telekom szektorban interoperabilitás biztosítása
  - iparági szereplők részvételével
- Ellentétes (?) érdekek közötti **egyensúly**
- Szabályozási kérdések
- Jogérvényesítési kérdések

Kizárólagos jogok vs. piaci verseny, interoperabilitás, közérdek stb. (folyt.)

- Standard Setting Organizations (SSOs)
  - pl. ETSI (-> 3GPP)
  - iparági szereplők részvételével
  - IPR policies
- Szabványokba foglalt alapvető szabadalmak ("essential patents")
  - iparági szereplők: az általuk kifejlesztett technológia terjedjen el - piacteremtés
  - ehhez ideális a szabványba foglalás
  - a technológia szabadalmi oltalom alatt állhat
  - a szabványosított megoldást mindenki hasznosítani akarja
  - "mexikói felállás"

(2) Szabványok és a szabványosítás folyamata

Szabványok és a szabványosítás folyamata

- Szabványok
  - de jure és de facto szabványok
  - nyílt és zárt szabványok
- Szabványosítás
  - pl. ETSI IPR Policy
  - feltárási kötelezettség
  - licencia-kötelezettség (F)RAND alapon
    - (fair), reasonable and non-discriminatory terms
    - (tisztességes), méltányos és nem diszkriminatív feltételek

Szabványok és a szabványosítás folyamata (folyt.)

- Megfelelő egyensúly
  - **szabadalmas** érdeke: a szabadalom hasznosítása (maximális bevételek)
  - **hasznosítók** érdeke: a szabvánnyal kompatibilis termékek gyártása és forgalmazása (minél alacsonyabb költségek mellett)
  - **fogyasztók** érdeke: maximális interoperabilitás, minimális költségek mellett, kiélezett piaci verseny
- Az egyensúly eléréshez vezető lehetséges megoldások
  - külső szabályozók: pl. versenyjog
  - belső szabályozók: SSO szabályzatok (pl. ETSI IPR Policy)

Szabványok és a szabványosítás folyamata (folyt.)

- Belső szabályozók – lehetséges megoldások
  - szabadalomból eredő kizárólagos **jogok korlátozása**
    - szűk, jól meghatározott és egyértelmű kivételek
    - figyelemmel kell lenni jogszabályi környezetre (pl. TRIPS)
  - **kötelező engedélyezés**
    - (F)RAND
    - konkrét esetben mit jelent
    - kumulatív licenciadíjak, különösen multifunkciós készülékek esetében
  - **szabadalommal való visszaélés elmélete**
    - bizonyos feltételek esetén a szabadalom nem érvényesíthető

Szabványok és a szabványosítás folyamata (folyt.)

- Best practice: **kötelező engedélyezés** - (F)RAND
  - konkrét esetben mit jelent?
  - problémák különösen számos szabadalmat magukba foglaló szabványok esetében
  - javaslatok:
    - ésszerűségi kritériumot aggregáltan vizsgálni, az egész technológiára vetítve, nem szabadalmakra
    - a díj mértéke vegye figyelembe, hogy az adott szabadalom mennyire jelentős az adott szabványban (különösen aránya más szabadalmokhoz képest)

(3) A szabványokba foglalt alapvető
szabadalmak érvényesítése

A szabványokba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése

- 2012 február: **Joaquin Almunia versenyügyi biztos** felhívása az alapvető szabadalmak jogosultjai felé
  - ne tartsanak vissza egész iparágakat azzal, hogy pereskedéssel akadályozzák új, szabványosított eszközök piacra jutását
  - "az ilyen akadályozás **elfogadhatatlan**"
- Előzmények:
  - Apple
  - Samsung
  - Microsoft
  - Google - Motorola Mobility

A szabványokba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése (folyt.)

- A szabadalom által biztosított kizárólagos jogok mégsem kizárólagosak?
  - a (F)RAND feltételeket vállaló fél ellen nem lehet abbahagyás és eltiltás iránti igényvel fellépni, különösen nem ideiglenes intézkedés formájában?
  - Versenyjogi és/vagy "FRAND-védekezés"
  - Németország
    - Standard Barrel ügy
    - Video Signal Coding ügy
    - Standard-Spundfaß ügy (2004)
    - Orange Book Standard ügy (2009)

A szabványokba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése (folyt.)

- **Orange Book Standard ügy** – német Legfelsőbb Bíróság
  - a hasznosítónak visszavonhatatlan és feltétel nélküli ajánlatot kell tennie a hasznosítási szerződésre,
  - amit a szabadalmas nem tud anélkül visszautasítani, hogy erőfölénnyel való visszaélést valósítana meg
  - a hasznosítónak licenciatvevőként kell viselkednie
    - adatszolgáltatás
    - díjfizetés (akár letétbe is)
    - a díj elegendő mértékű legyen
  - nyitott kérdések
    - múltbeli magatartás?
    - a licenciadíjak aggregált mértéke túl magas?

A szabványokba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése (folyt.)

- **egyéb ügyek** – német alsóbb bíróságok
  - **LG Mannheim:** a hasznosítónak feltétel nélkül el kell ismernie a szabadalom érvényességét
  - **OLG Karlsruhe:** megerősítette + a FRAND ajánlatnak biztosítania kell a szabadalmas jogát arra, hogy a szabadalom későbbi megtámadása esetén megszüntetheti a licencszerződést
  - kérdések:
    - ha a szabadalom nem alapvető a szabványban?
    - ha a "bitorló" eszköz nem hasznosítja a szabadalmat?
    - mikor kell tenni a FRAND ajánlatot?
  - **OLG Karlsruhe:** a licenciadíj mértékéről lehet vitázni

A szabványokba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése (folyt.)

- **Hollandia** – vegyes döntések
  - **Philips vs. LG (2007):** JPEG szabvány
    - a Philips nem tárta fel a szabadalmat
    - FRAND védekezést nem fogadta el a hágai bíróság
  - **Philips vs. SK Kassetten (2010):** CD/DVD szabványok
    - Orange Book szabvány is tárgya volt
    - FRAND védekezést nem fogadta el a hágai bíróság, mert ezt a hasznosítás megkezdése előtt kellett volna megtenni
    - ezt a feljebbviteli bíróság felpuhította: "speciális körülmények" esetén lehetnek kivételek

A szabványokba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése (folyt.)

- **Hollandia** – vegyes döntések
  - **Sony vs. LG (2011):** BluRay szabvány
    - Sony és LG is ugyanazon SSO tagjai
    - FRAND védekezést elfogadta a hágai bíróság "speciális körülmények" miatt: együttműködési kötelezettség
  - **Samsung vs. Apple ideigl. int. (2011):** 3G/UMTS szabványok
    - FRAND védekezést elfogadta a hágai bíróság
    - a Samsung ajánlata túl magas volt, ami visszaélés-szerű joggyakorlást jelent
  - **Samsung vs. Apple érdemi elj. (2012):** 3G/UMTS szabványok
    - a védekezést elfogadta a hágai bíróság, de nem FRAND alapon
    - tárgyalások ideje alatt jóhiszemű egyeztetési kötelezettség

(4) Az Európai Bizottság álláspontja

Az Európai Bizottság álláspontja

- Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (EUMSZ)
  - 101. és 102. cikkek (EKSZ 81. és 82. cikkek)
  - 102. cikk: erőfölénnyel való visszaélés
- **Rambus** – a Bizottság eljárást indított
  - Rambus: DRAM technológiában a szabványosítás során nem tárta fel a szabadalmait
  - majd "túl magas" díjigénnyel lépett fel és
  - szabadalmait érvényesítette
  - az eljárás Rambus DRAM díjak csökkentésére vonatkozó kötelezettségvállaláshoz vezetett

Az Európai Bizottság álláspontja (folyt.)

- 1992: Bizottság: "IPRs and standardisation"
  - a szabványosítás magában hordozza a versenykorlátozás kockázatát
  - ennek ellenére, a szabványosítás összességében előnyös a piaci verseny és a fogyasztók részére
  - rosszhiszemű az a magatartás, ha a jogosult a szabványosítás során nem tárja fel a szabadalmait
  - utólag a piaci szereplők be vannak zárva a technológiába
  - utólag nehezebb a licenciadíjakról tárgyalni
  - szabványosítás során transzparencia szükséges

Köszönöm a figyelmet!

dr. Halász Bálint

balint.halasz@twobirds.com

Eördögh Bird & Bird Ügyvédi Iroda